

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра цивільно-правових дисциплін
Кафедра трудового, земельного та господарського права

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА

28 лютого 2020 р.

ОДЕСА

УДК 347.1 (477)(4/9)

ББК 67.404+67.99

В 80

Рекомендовано до друку рішенням кафедри цивільно-правових дисциплін та кафедри трудового, земельного та господарського права Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 11 від 13.03.2020 року)

Упорядник:

Церковна О.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін.

Редактори:

Маковій Віктор Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ;

Зайцев Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ;

Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції м. Одеса, 28 лютого 2020 р. / редкол. В.П. Маковій та ін. – Одеса, ОДУВС, 2020. – 184 с.

Збірник містить матеріали доповідей міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (Одеса, 28 лютого 2020 р.). У роботі конференції взяли участь науковці, науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, ад'юнкти, аспіранти та магістранти з 12 українських навчальних та наукових закладів юридичного профілю, а також Академії поліції Азербайджанської Республіки, Гродненського державного університету імені Янки Купали (м. Гродно, Республіка Білорусь), Академії управління при Президентові Республіки Білорусь, Карагандинського державного університету імені академіка Е.А. Букетова (Республіка Казахстан), Бельцького державного Університету ім. «Аліку Руссо» (Республіка Молдова).

Збірник може бути використаний перемінним складом юридичних навчальних закладів, науковцями, практичними працівниками, які цікавляться проблемами впливу інтеграційних тенденцій на розвиток вітчизняного права.

© Одеський державний університет внутрішніх справ, 2020

Маковій В. П.

Кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільно-правових
дисциплін Одеського державного
університету внутрішніх справ

ТЕМПОРАЛЬНІ ВЕЛИЧИНИ У ДОГОВОРАХ З ВИКОНАННЯ РОБІТ

Продовжуючи дослідження механізму правового регулювання суспільних відносин у сфері реалізації приватних інтересів необхідно повсякчас приділяти увагу питанням співвідношення останніх зі сферою прояву публічних інтересів, на що неодноразово зверталася увага у науковій літературі [1, с. 79]. Слушною в контексті наведеного є наукова позиція, за якою вирішення зазначеної конкуренції знаходиться у обмеженні цивільних прав як елементів механізму правового регулювання, спрямованого на охорону прав суспільства, інших уповноважених осіб, здатного за допомогою специфічних законодавчих заборон, обов'язків чи дозволів впливати на звуження змісту суб'єктивного цивільного права та ускладнення його здійснення [2, с. 130].

За наслідками співставлення змісту ст. 13 ЦК та викладеного вище міркування необхідно погодитись з дефініцією обмеження суб'єктивного цивільного права, з доповненням підстав такого обмеження поряд з законодавчими заборонами також і договірними приписами. При цьому окреме місце серед юридичних фактів у сукупності, що є підставою до відповідного обмеження, необхідно надати темпоральним величинам. Не з'ясовуючи природу останніх деталізуємо їх місце в числі обставин, які сприяють обмеженню здійснення відповідного суб'єктивного цивільного права при реалізації змісту договірних зобов'язань з виконання робіт або підрядних відносин.

Правова регламентація часових обмежень здійснення суб'єктивних прав у таких відносинах віднайшла відображення як у загальних, так і у спеціальних приписах цивільного законодавства.

Зокрема, загальними, скоріше навіть універсальними, для всіх договорів з виконання робіт в частині темпоральних величин є норми розділу V та ст. ст. 334, 530, 631 ЦК, а останні як визначальні для змісту моменту виникнення права власності, зокрема щодо переданих за договором підряду матеріалів, належного строку виконання зобов'язання та строку договору відповідно. Окремої уваги заслуговує момент укладення договору (ст. 640 ЦК) як процедурна темпоральна величина, що відіграє значиму роль для будь-якої групи договорів, в тому числі з виконання робіт.

Окрім наведеного, до врегулювання зазначених відносин можуть бути застосовані прямо чи опосередковано також і такі темпорально-правові приписи: ст. 531 (визначення сутності достроковості виконання зобов'язання), ст. 549 (диференціації пені як виду неустойки за порядком обчислення), ст. 559 (визначення підстави припинення поруки через сплив строку, встановленого у договорі поруки), ст. 561 (унормування сутності строку дії гарантії), ст. 568 (часове обмеження дії гарантії), ст. 584 (перелік істотних умов у змісті договору застави), ст. 585 (встановлення моменту виникнення права застави), ст. 592 (надання переліку передумов та підстав для дострокового виконання зобов'язання, забезпеченого заставою), ст. 600 (окреслення переліку умов для припинення зобов'язання переданням відступного), ст. 601 (визначення сутності припинення зобов'язання зарахуванням однорідних зустрічних вимог, строк виконання яких настав), ст. 602 (включення до переліку вимог, за якими не допускається зарахування зустрічних вимог, позовної

давності), ст. 603 (з'ясування сутності зарахування зустрічних вимог у разі заміни кредитора в частині співвідношення моменту одержання боржником письмового повідомлення про заміну кредитора та строку вимоги або моменту її пред'явлення), ст. 612 (для встановлення змісту поняття прострочення боржника через невиконання ним зобов'язання у випадку, коли він не приступив до його виконання або не виконав його у строк, встановлений договором або законом), ст. 613 (з метою окреслення сутності прострочення кредитора, а також надання боржнику строку відстрочення виконання зобов'язання за таких умов)

Разом з тим, дослідження решти нормативної частини вказаних положень ЦК України свідчить й про опосередковане відтворення часових величин в інших нормах. Зокрема, в межах глави 47 у ст. 510 при з'ясуванні змісту двостороннього зобов'язання, за ст. 514 визначається за допомогою терміну обсяг прав, що переходять до нового кредитора у зобов'язанні, при заміні такої сторони з огляду на положення ст. 512, при з'ясуванні змісту заперечень боржника проти вимог нового кредитора посередництвом моменту одержання письмового повідомлення про заміну кредитора, пред'явлення йому вимоги новим кредитором або моменту виконання обов'язку (ст. 518).

Подібне має місце при унормуванні правил виконання зобов'язання для визначення еквіваленту валюти виконання грошового зобов'язання за умови виконання такого в іноземній валюті (ст. 533), при окресленні порядку зустрічного виконання зобов'язання сторонами (ст. 538), в межах визначення границь існування солідарного обов'язку (ст. 543), для з'ясування моменту виникнення у солідарного боржника права на зворотну вимогу (регрес) до решти солідарних боржників (ст. 544).

Подальше прискіпливе дослідження положень глави 61 ЦК України надає можливість виокремити як загальні положення для цієї групи договорів щодо предмету даного дослідження (§ 1), так і спеціальні нормативні приписи щодо особливостей прояву темпоральних величин в межах договорів побутового підряду (§ 2), будівельного підряду (§ 3), підряду на проекті та пошукові роботи (§ 4). Дещо осторонь підрядних договорів, але в межах договорів з виконання робіт, прийнято розглядати договори з виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, врегулюванню участі темпоральних величин в яких присвячено нормативний матеріал глави 62 ЦК України.

З урахуванням викладеного, спеціально-правовими правилами застосування часових величин в рамках договору побутового підряду виступають положення Закону України «Про захист прав споживачів», Правил побутового обслуговування населення, затверджені постановою КМУ від 16 травня 1994 року № 313 та ін. Деталізація місця правового часу у структурі механізму правового регулювання будівельного підряду відображена в не менш численному переліку нормативно-правових актів, серед яких: Закон України «Про основи містобудування», Закону України «Про архітектурну діяльність», Порядок державного фінансування капітального будівництва, затверджений постановою КМУ від 27 грудня 2001 року № 1764, Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджені постановою КМУ від 1 серпня 2005 року № 668, будівельні норми та правила і державні стандарти. Окремої уваги унормуванню часу в рамках капітального будівництва, окрім наведених нормативно-правових актів, приділено Господарським кодексом України (глава 33).

Безумовно, необхідно погодитись з думкою Луця В.В. щодо значущості у розглянутих відносинах саме строку договору [3, с. 140-141]. Наведене узгоджується зі змістом ст. 631 ЦК, яка серед різновидів часових величин надає окрему характеристику саме строку договору поряд з моментом його укладення як терміном. Дійсно, момент укладення договору є окремим різновидом терміну, оскільки саме з ним пов'язано поряд з перебігом строку договору також і виникнення прав та обов'язків його сторін. При цьому вченим пропонуються тотожні назви такого строку як “строк дії” або “строк чинності” договору, що цілком відповідає лексичному змісту цих понять [4, с. 1601].

З аналізу змісту цивільно-правових норм, що регулюють договірні відносини з виконання робіт, простежується висновок, за яким даний різновид строку може бути істотною умовою договору. При цьому, з урахуванням змісту абзацу 2 ч. 1 ст. 638 ЦК строк договору в якості істотної умови може сприйматись за приписом законодавства, звичаями ділового обороту або ж за наявності безпосередньої домовленості про це між сторонами.

Безумовно, значущим для будь-яких договірних відносин є момент укладення договору, який з урахуванням ч. 2 ст. 251 ЦК є саме терміном. Крім ст. 640 ЦК для даної групи договорів законодавство містить спеціальні правила: для договору побутового підряду моментом укладення договору є момент приєднання замовника до запропонованого договору в цілому шляхом вчинення відповідних дій (ст. 866), для договорів виконання робіт за державні та комунальні кошти – момент досягнення домовленості в межах умов рамкової угоди згідно Закону України «Про публічні закупівлі», тощо.

Крім наведених, вагому роль серед темпоральних величин у вказаних договірних відносинах відіграють строки захисту цивільних прав: гарантійний строк, строк придатності, строк оперативного захисту, строк позовної давності.

Наведені міркування окреслюють значимість часових величин в ролі засобу до обмеження цивільних прав у договорах з виконання робіт та потребують подальшого дослідження з урахуванням наявного теоретичного та емпіричного матеріалу.

Література:

1. Підпригора О. Розмежування і взаємодія публічного та приватного права як методологічна проблема вітчизняного правознавства. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4. С. 77-87.

2. Мічурін Є.О. Обмеження майнових прав фізичних осіб (теоретико-правовий аспект): Монографія. Харків: Юрsvіт, НДІ Приватного права та підприємництва АПрН України, 2008. 482 с.

3. Луць В.В. Строки і терміни у цивільному праві: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 320 с.

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. Київ: Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2005. 1728 с.

¹ <http://supremecourt.gov.az/static/view/104>

ЗМІСТ

Передмова	3
Давидова І. В. Наслідки недійсності договору страхування	5
Заика Ю. А. Влияние евроинтеграционных процессов на современную доктрину наследственного права Украины	6
Зозуляк О. І. Виключення учасника з ТОВ : окремі аспекти правового регулювання	8
Мельник К. Ю. До проблеми сутності трудових правовідносин та трудового права	10
Надьон В. В. Проблемні аспекти невиконання (неналежного виконання) суб'єктивного цивільного обов'язку	13
Подорожній Є. Ю. До характеристики механізму правового регулювання юридичної відповідальності	15
Чурпіта Г. В., Балюк Т. М. Процесуальний порядок надання права на шлюб	17
Шишка Р. Б. Окремі зауваження щодо регулювання договорів в ЦК України.....	19
Амирян С. С. Применение принципа автономии воли сторон (lex voluntatis) в праве государств-участников Евразийского экономического союза	20
Андрієнко І. С. Щодо сутності юридичної відповідальності у праві соціального забезпечення	23
Андрушко К. Ч. Основные способы защиты авторских и смежных прав в сети интернет	25
Бааджи Н. А. Деякі аспекти праворозуміння адміністративного розсуду у розвитку вітчизняної правової думки	28
Березюк Л. А. Режим рабочего дня (смены) как разновидность стандартного режима рабочего времени	30
Бобко В. Г. Деякі проблеми визначення складу дисциплінарного проступку в умовах реформування трудового законодавства	33
Богданець А. В. Наближення законодавства України про ноу-хау відповідно до європейських стандартів	35
Богустов А.А. Соотношение права на тайну личной жизни и авторского права в проекте гражданского уложения Российской империи	38
Ботнарь Е. Г. Правовое регулирование поденной работы в трудовом законодательстве Республики Молдова	40

Будяченко О. М., Пацалова О. О. Деякі питання щодо законодавчого регулювання сурогатного материнства	43
Василько І. В. До характеристики методів забезпечення трудових прав працівників, які працюють у роботодавців - фізичних осіб	45
Веренкіотова О. В. Застосування тимчасового обмеження немайнових прав боржника у виконавчому провадженні	48
Воронова О. В. Представление о реституции с точки зрения права Древнего Рима	50
Гамбург І. А. Вплив Міжнародного союзу латинського нотаріату на правове забезпечення нотаріальної діяльності в Україні	52
Гончарук В. В. Забезпечення трудової дисципліни	55
Гордіснко Т. О. Актуальні питання направлення судових викликів та повідомлень	56
Гоштинар С. Л. Правове регулювання власності на землю в країнах Європи та Близького сходу	59
Григораш Р. Б. Физическое лицо как субъект ответственности по экологическому праву за загрязнение вод	61
Григорєцька І. І. Актуальні питання правового регулювання екологічної безпеки населених пунктів України та підходів до створення правової урбоекології в Україні	63
Дрішлюк В. І. Строки розгляду господарських справ в порядку позовного провадження в господарському процесі	65
Дутко А. О. Участь малолітніх та неповнолітніх у цивільному процесі України	67
Журавель А. В. Податковий омбудсмен: поняття, роль та значення	69
Зайцев О. Л. Договір про закупівлю та його істотні умови	72
Калінюк А. Л. Здійснення представництва падчерки (пасинка) вітчимою, мачухою за сімейним законодавством України	74
Клименко А. Л. Криптовалюти в системі оплати праці: проблеми правового регулювання	76
Коваленко К. В. Щодо визначення стадій дисциплінарного провадження в Національній поліції	78
Коломієць К. В. Застава як вид забезпечення виконання договору факторингу	80
Кройтор В. А. Проблема систематизації форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	82

Кузніченко О. В., Панченко К. Ю.	
Щодо використання зарубіжного досвіду застосування медіації в трудових спорах	85
Куницький Є. В.	
Визнання позову як процесуальна форма примирення сторін у цивільному процесі	87
Курило Т. В., Татарин І. І.	
Реалізація принципу верховенства права в інституті права природокористування	89
Кучер В. О.	
Екологічні небезпеки на територіях окремих районів Донецької та Луганської областей та шляхи їх подолання	91
Логимахова Е. С.	
Общий (единый) рынок труда в ЕАЭС: правовое регулирование	92
Майкут Х. В.	
До питання гарантій права на мирне володіння своїм майном згідно з Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та першим протоколом до неї	95
Маковій В. П.	
Темпоральні величини у договорах з виконання робіт	97
Мамедов Рашад Юсиф оглы	
Отстранение работника от работы в современном трудовом праве Азербайджана: сравнительно-правовой анализ	99
Матчук С. В.	
Бути мисливцем неплатників аліментів чи не бути	102
Мелех Б.	
Особливості становлення правового регулювання спадкових правовідносин	104
Мелех Л.	
Деякі аспекти скасування мараторію на землю	106
Мирза С. С.	
Цивільно-правовий статус ревізійної комісії у договірних відносинах з управління майном співвласників багатоквартирного будинку	108
Мироненко В. П.	
Стягнення заборгованості по аліментам на дітей: реалії сьогодення	110
Mozhechuk Liusia, Sushko Daryna	
Legal nature of pension as a specific object of pension legal relations of Ukraine	112
Надієнко О. І.	
Міністерство соціальної політики України як орган державного регулювання пенсійного забезпечення	114
Нурбекова Г. Т., Гали Г. К.	

Новые подходы в налоговом администрировании по законодательству Республики Казахстан . 116

Павловський О. С.

Суб'єктний склад правовідносин з поставки матеріальних ресурсів за участю військових частин .. 119

Парасюк В. М.

Підстава цивільно-правової відповідальності: зміст структурних елементів 120

Піляк Н. І.

Зміст цивільного процесуального статусу малолітніх та неповнолітніх 122

Піхурець О. В.

Альтернативні форми правової охорони для комп'ютерних програм 124

Погорєлова Л. Г.

Вплив міжнародних стандартів на правове регулювання забезпечення безпеки праці в Україні 127

Погуть О. П.

До питання про реорганізацію як форму припинення юридичної особи 129

Подорожній А.Ю.

Досвід Великобританії щодо притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності 131

Полішко Н. Л.

Підвищення рівня соціального забезпечення працівників Національної поліції України – важливе завдання держави 133

Пушик О. Т.

Особливості правової відповідальності власника істотної участі 135

Резніченко С. В., Кривицька М. В.

Проблеми індивідуалізації фізичної особи при зміні статі 137

Резникова М. О.

Проблемні питання залишення позову без розгляду при розгляді справ про розірвання шлюбу . 139

Рыхлицкая А. А.

Правовое регулирование организации и прекращения свободных экономических зон в государствах-членах ЕАЭС: сравнительно-правовой анализ 142

Самойленко Г. В.

Відповідальність перевізника за договором перевезення пасажирів: питання теорії та практики 144

Сіротов О. А.

Поняття та особливості правового регулювання робочого часу поліцейських 147

Скрипник В. Л.

Рекодифікація загальної частини цивільного права в контексті євроінтеграційних процесів 149

Софіюк Т. О.

Стан законодавства в царині авторського права та суміжних прав в Україні на сучасному етапі ... 150

Стариченко А. О.

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника як спеціальний адміністративний примусовий захід протидії насильницьким проявам у сім'ї	152
Старожилова Н.П. Некоторые аспекты реализации права на труд и трудовой миграции в законодательстве Республики Казахстан	155
Стасюк О. М. Інститут виконавчих написів нотаріусів. вдосконалювати чи скасувати	158
Тіхонова М. А., Даневський І. А. Шлюб чи кондомініум – що обрати?	161
Халецкая Т. М. К вопросу о возрасте детей, обязанных содержать своих родителей	163
Церковна О. В. Деякі особливості послуги з охорони життя та здоров'я фізичної особи	165
Чорноус О. В. Медіація в трудовому праві: позитивний досвід	167
Шишка О. Р. Тлумачення цивільного законодавства України : деякі напрямки рекодифікації ЦК України	169
Яценко Т. П. Окремі питання реалізації права на працю на підставі трудового договору	172
Яцина В. Б. Щодо проблеми самостійності принципів судового керівництва та змагальності сторін в цивільному судочинстві	175
Зміст	179

Наукове видання

**ВПИЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА РОЗВИТОК
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА**

Матеріали Міжнародної
науково-практичної інтернет-конференції
28 лютого 2020 р.

Матеріали опубліковані в авторській редакції

Підписано до друку 01.03.2020. Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарн. «Times New Roman» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 15,4.
Наклад 100 прим.
Видавництво ОДУВС
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.
тел. 0487024884; 0949547884 email – ndrvt1@gmail.com